Ч. 75. Львів, середа 24 мая 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 1000 М. За границею: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ: Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення“ 50 М., в „Надісланім“, в „Оповістках“ і некрольоґи 75 М. Між новинками і в редакційній части 150 М., на першій стороні 200 М. За дрібні оголошення 15 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорожче.

Виходить о годині 7. рано

Один прим. 40 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Україна гине!

Те, чого ніяка людина не могла допускати навіть в найбуйнійшій, найсильнійшій уяві, сьогодня є страшною, дантейською дійсністю. В широких степах України, зрошених кровю борців за народню волю і кровю тиранів, що в сліпому божевіллю як московські буруни заливали українську землю, щоби скувати її міцними обручами нового поневолення, — панує нині ще міцнійший, ще сильнійший, від Москви чи Харкова, необмежений і невблаганий диктатор — **голод**.

Могло би здаватися, що той родючий степ, на котрого поневолення, опановання насунула з півночі червона хмара, збунтувався, відмовив послуху новим панам. Жагуче сонце висмоктало родючу силу, спопелило рунну збіжеву зелень і лишило новим володарям голий степ, потріскану, щілинками пооврану, загнівану й ображену землю.

Та разом з тим в страшне положення попала українська людність. Вона гине, гине безславна в голодових корчах, кладеться на землю як степова трава, як зсушене листя, конає в невимовних муках, в невисловлених стражданнях, в німій резиґнації. Ще зимою українське населення годувалося ячмінною половою, віниковим пруттям, всяким добутим з під снігу корінням, та білою глинкою, т. зн. такими сурогатами, які відразу спричинюють смерть. А щож діється тепер? Важко сказати, бож Велика Україна відділена від решти світа китайським муром, але безсумнівні офіційні відомости подають, що там їдять всяку падлину, котів, щурів, а в останньому часі і людське мясо, що матері намагаються заспокоїти голод тлінними останками своїх дітей. Людожерство поширюється, людина мимовільно перемінюється в звірину.

З жил, з організму українського народу виточено море крови, а тепер обезсилені людські скелети кинуто на безславну загладу, на жир лютій голодовій смерти.

Роздумуючи над цим допустом, якого рішучо не знає новітня історія, ми з жахом бачимо, як над великою українською нацією завис Дамоклів меч, як аж тепер у всій своїй грозі стала незвичайно актуальною ділєма: **бути або не бути!** Не хочемо розсновувати важких оловяних думок на цю тему, не хочемо виводити заключень, що станеться з Лівобережною Україною і чорноморськими степами, як українську людність скосить голодова смерть. Не хочемо, бо в нас самих розлилось горе і в серці ворушаться вперті питання на тему нашої долі, нашої будуччини, нашого життя і розвитку.

Україна гине, конає в лютих муках, безпомічною, висохлою рукою несміливо стукає до закаменілого серця маклерського світа, просить допомоги, поратунку. Шпихлір Европи, що щедро і гойно роздавав світови хліб, витягає руку по милостиню.

А в св. Софії в Київі бє дзвін трівоги, а під зоряне небо України знімаються благальні молитви: за кров, за жертви, за руїну, спаси і помилуй! Дай нам, Всеблагий і Щедрий, перенести це велике лихоліття! Охорони нас своїм святим омофором від неминучої заглади!

А під „Нерушимою Стіною“ молиться митрополит київський і до всього світу кличе:

„Люде, Брати всього світу! В імя високої культури та святої гуманности почуйте стогнання знесилених нечуваними муками, простягніть їм руки помочі, пожалійте, вирвіть з кігтей ненажерливої смерти! Киньте ясний промінь надії на життя, кого покрила чорна хмара безнадійности та нестерпучого жаху“.

А щож ми на те?

Чи цей благальний, тихий голос з глибини душі, ці слова у вінці сердечного болю не найдуть в нас відгомону? Чи дзвін трівоги з св. Софії в Київі не найде відзвуку у згідливій мельодії собору св. Юра у Львові? Чи ми, прибиті горем не найдемо в собі місця на всеобіймаючу Христову любов і милосердя? Чи у всіх церквах західно-українських земель не поплине благальна молитва за відвернення найбільшого допусту. Чи не віднімемо собі від уст останнього кусня хліба, щоби поділитися ним з голодним, пораненим і знесиленим братом, чи не сповнимо самаританського діла?

Певно, наша поміч не може бути великою, вона не в силі заспокоїти голоду міліонів, вона за безсильна буде, за мала, за дрібна, щоби відняти чашу горя нашим, чорною безнадійністю окутаним братам. Але, на скільки це можливо, киньмо ясний промінь надії на життя. Нехай в цій акції до помоги в проявленню ідеї гуманности, щирости нашого національного і вселюдського братерства возьме участь кождий Українець і Українка Галичини, Волині, Холмщини, Полісся, Прикарпатської України! Проголосім як найскорше хоч **один день національного посту**, в котрім всі — крім дітей і хорих, відмовились би від поживи, а всі видатки, які є призначені на одноденний прожиток, та заробіток **з одного дня** зложім на заспокоєння голоду наших знесилених братів.

Тим докажемо єдність великого українського народу, дамо прояви тися нашій спочутливости до людського горя і нещастя та нашу віру в будуччину цілої нації, ту віру, котра без діл є мертва, опромінимо благодатним сяйвом Христової любови.

Україна гине! Не даймо їй вмерти!

Ф. Ф.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

Непевне становище й суперечности малої антанти.

(Відгуки ґенуенської конференції.)

Під сим наголовком містить „Іль Секольо“ з 10. мая ц. р. ось яку статтю:

Дискусії та полеміки розвиваються в останніх днях про те, чи можливі переговори з большевиками з огляду на неприєднане становище Франції та наміри Англії. Наслідком такого політичного положення росте клопіт малої антанти й Польщі, приневолюючи сі чотири союзні держави до твердої конечности означити ясно своє становище до тих важних політичних питань. Доки йшло про те, щоб вести обережну політику рівноваги, яка не ображалаб ні Франції ні Англії, мала антанта й Польща могли на короткий час виступати як одноцільна група, що має на оці тільки охорону своїх власних інтересів. Але коли ті інтереси ріжнородні і в деяких випадках протилежні, чи могли союзники не обійтися без того, щоб не наразити себе на гнів якоїнебудь антантської держави? Тепер, супроти правдоподібної конечности заняти означене становище, починає показуватися слаба внутрішня сила цілої малої антанти. Мала антанта й Польща були поділені від першої хвилі на дві групи: з одного боку Польща й Румунія, які межують з Росією, з другого боку Чехословаччина і Юґославія. Але наслідком ріжнородних економічних відносин і політичних моментів, мусіла виринути глибока незгода між Чехословаччиною та Юґославією. Д-р Бенеш, котрий мав амбіцію ґрати визначну ролю посередника між Англією та Францією, вносячи між ті держави вагу згідних рішень малої антанти, найшовся дуже скоро в неможливости розвивати свою діяльність, яка була його метою, тому, що кожда держава малої антанти уважає більше відповідним заступати свої власні інтереси. Чехословаччина приготовила вже від довшого часу торговельний договір з большевицькою Росією, відкладаючи підпис умови до кінця ґенуенської конференції. Чехословаччина, як промислова країна, сподівалася найти торговельний збут у Росії. З другого боку її приготовання і її промисловий досвід, особливо її цукор, міг заспокоїти потреби Москалів. Вже заснувалося у Празі товариство й розпочато переговори з Москвою, щоб одержати право користування кількома українськими цукровими заводами. Д-р Бенеш піддержує потребу віднови взаємин із Росією, і коли загострився конфлікт між Францією та Англією, він уважав відповідним, не ставати по стороні Франції.

Говориться про те, яке становище мусілаб заняти мала антанта і Польща, на випадок, як би Франція разом із Бельгією розбили конференцію. Бенеш думає, що треба брати далі участь у переговорах на основі меморіялу. Натомісь Нінчіч був противної думки і заявив, що Юґославія пішла би за Францією. Польща й Румунія висловили своє занепокоєння, хоча заявили, що вони не мають нічого протии юґословянського предложення.

Коли Чехословаччина сподівається економічних користей у Росії, то Юґославія не має там особливих інтересів. Румунія занепокоєна відмовою Росії визнати анексію Бесарабії до Румунії, а Польща боїться тому, що ще не наступило міжнародне визнання її східних границь.

Льойд Джордж заявив, що не уважає сих границь остаточними, і що справа Вильна, як також справа Східної Галичини є ще отверта і становить предмет дискусії. З огляду на трудне положення і на намір оминути розлам між союзниками і повну невдачу конференції, поставив Скірмунт свою пропозицію, відложити конференцію з рішенням, післати комісію експертів до Росії, щоби вона на місці переконалася про становище Росії і про можливість позички, якої домагається Москва. Здається, що се предложення стрінулося з прихильним осудом Чічеріна, який попереднього дня мав довгу розмову зі Скірмун-

Пр. 148|22. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часописи „Громадський Вістник“ ч. 70. з дня 18. мая 1922. в артикулах під наголовками: 1) „Переслідування „Гром. Вістника“ в уступі від слів „В цілім світі“ аж до „в Станіславові“. 2) „Закриття школи на Левандівці“ в уступі від слів „бо хиба юж запомнелі“ аж до слів „виховуються бандити“ містить в собі єство ад 1) злочину з § 65 а) закону карного, ад 2) злочину з § 65 а) з. к. і проступку з 300 з. к. узнав доконану в дни 17. мая 1922 року конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493. п. к., заказ дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1862 Д. п. п. № 6 ех 1863, а іменно засудження за переступство на гривну до 400 Мп. — Львів, дня 19. мая 1922.

(Підпис нечиткий)

том. Але Льойд Джордж і італійська делегація уважають її тільки лихою маскою на доказ, що конференція розпадається, або бодай є передчасна.

Тимчасом Бенеш поставив пропозицію, щоби заступники малої антанти і Польщі, заявили свою однодушність і видали в тім дусі чотири заяви рівні по суті, але ріжні що до форми. Ті заяви мали би завдання висловити тотожність поглядів і єдність цілей. Минулої суботи зійшлися заступники чотирьох держав у д-ра Бенеша, щоби розглянути дотичні заяви. Але тільки Чехословаки і Югославяне приготовили такі заяви. Братіяну і Скірмунт прийшли з голими руками. Та між чехословацькою і югославянською заявою була ріжниця по суті, так що вони явилися просто суперечними думками.

По довгій дискусії, в якій виринули вповні ріжниці думок, рішено, що під цю хвилину не треба оголошувати ніякої заяви. В польських і югославянських кругах панує велике невдоволення д-ром Бенешем, котрому закидається, що він мав кілька разів вести розмову з Чічеріном, без відома трьох других союзних держав. Серед тих суперечних думок, яких є стільки на конференції, не мало торкається становища і незгоди в малій антанті. Якби Франція і Бельгія усунулися з конференції, то запевнюють, що за нею пішла би Югославія, Румунія і Польща, за те становище Чехословаччини в сьому випадку являється менше сумнівним.

Присилайте партійний податок на вкл. кн. ч. 5.000 „Краєвого Союза Кредитового" у Львові, Ринок 10.

Провізоричне „Treuga Dei".

Політична підкомісія ґенуенської конференція прийняла на засіданню дня 17. мая такий текст мирового пакту:

1) Підписані великодержави годяться створити комісію, яка має мати завдання вирівнати істнуючі ще ріжниці думок поміж совітським урядом і прочими урядами, в якій то справі вони зійдуться з російською комісією, що має подібний мандат.

2) Не пізнійше, як 20. червня держави, заступлені в неросійській комісії, подадуть совітському урядови імена членів їх комісії, підчас коли Росія одночасно з иншими урядами подасть до відома імена її заступників.

3) Справи, якими має зайнятися ця комісія, мають обіймати усі проблеми, також справи довгів, власности і кредитів.

4) Обі комісії будуть намагатися дійти до опрацьовання проєктів в справах, що містяться в 3-тій клявзулі (довги, приватна власність, кредити).

5) Щоби комісія могла продовжати свої праці в повнім спокою й щоби привернути взаїмне довіря, совітський уряд і зсоюзнені з ним під цю пору уряди з одного, та уряди, що беруть участь в комісії з другого боку мають зобовязатися, здержатися від усіх зачіпних ділань (Angriffshandlungen) проти обопільних областей і від всякої пропаганди, що має на меті викликання перевороту. Зобовязання здержатися від всякого нападу буде основане на узглядненню теперішнього status quo і оставатиме всилі на протязі чотирох місяців після покінчення праць комісії. Зобовязання здержатися від всякої пропаганди не дозволяє урядам вмішуватися якнебудь у внутрішні справи инших держав, дальше підпирати фінансовими або иншими способами політичні організації в инших краях, вкінці наказує переслідувати на власній области змагання, яких метою є підготовка насильних виступів в инших краях, або заколочення їх територіяльного, або економічного status quo.

6-та точка офіціяльного протоколу звучить відносно нашої справи дослівно:

„Для певности, щоби праці комісії відбувалися в повнім спокою і з наміром привернення взаїмного довіря, заключені будуть між російським совітським урядом з одного боку і иншими урядами, що беруть участь в комісії з другого боку, умови з метою недопущення до військових нападів на взаїмні области й недопущення до якої небудь революційної пропаганди. Зобовязання в справі недопущення до якого небудь військового нападу, мають основуватись на пошанованню взаїмного status quo і оставати в силі доти, **аж будуть вирішені проблеми, які залежні від управлення деяких границь в Европі**".

Значить, в часі, коли радитиме комісія експертів в Газі, одночасно радитимуть держави антанти над вирішенням справи **Східної Галичини**, Виленщини і Мемеля, бо провізоричне „Treuga Dei" після 4 місячних нарад в Газі небуде обовязувати.

*

Польські часописи оголошують телеграму з Генуї з дати 19. мая такого змісту: **Провізоричний протокол гарантійного мирового пакту містить застереження в тім напрямі, що коли по упливі 4 місяців від дня 24. жовтня 1922 р.(?) не буде дефінітивно вирішена проблема західних границь сов. Росії і України, з рештою Европи від Балтійського до Чорного моря, тоді сей пакт втратить свою обовязуючу силу.**

Велика Україна.

Договори радянського уряду з Австрією і Німеччиною.

Український радянський уряд заключив з австрійським і німецьким урядами окремі договори, на основі яких, державні гроші здепоновані в Австрії і Німеччині в рр. 1917 і 1918 урядами гетьмана Скоропадського і С. Петлюри мають бути видані українському радянському урядови. Як відомо, ці суми виносять в Німеччині 400 міл. нім. марок, в Австрії 300 міл. корон. Тепер створено мішану комісію для виповнення всіх точок договору. На основі цього договору Німеччина і Австрія мають передати українському радянському урядови майно, закуплене там Петлюрою і українськими кооперативами. („Express-pos" 18. V.)

Залізнича катастрофа під Київом.

На шляху Одеса-Київ, вже під самим Київом трапилася оноді залізнича катастрофа. Наслідком зірвання залізничого шляху розбився військовий поїзд, що перевозив військо. 37 жовнярів було убитих, дуже багато ранених. Підозрівають, що катастрофу спричинив один з повстанчих відділів, що оперує в околиці.

Зїзд „кресової" бюрократії про „польськість східно-галицьких міст.

На скільки „польськість" східньо-галицьких міст і місточок базує на „природних" етнічних основах, вказує станиславівський зїзд представників польської бюрократії „кресових" міст, який відбувся 14. ц. м. Зїзд спровокували ощадницькі замисли польського міністра фінансів Міхальского, який найшов вказаним звинути повітові суди і скарбові каси в 65 місцевостях Східної Галичини, як зайві і обтяжуючі фінанси польської держави.

Виявилося, що польський елемент „кресових" міст творить майже виключно бюрократія і в тому ціла фіктивність польських посягань на Східну Галичину. „Слово Польське" пише з приводу зїзду: „Цілий ряд бесідників виступав з великим болем і огірченням проти заряджень міністра Міхальского, які не приносячи державі таких конкретних користий, вичеркують 65 місцевостей на „кресах жечипосполітей" зі спису міст і творять нові, великі села, позбавлені польського національного характеру призначені на затоплення в українському морю" (як це не відповідає теоріям тогож таки „Слова" про українську „меншість"!)

Кінець кінців ухвалив зїзд, якого поодинокі бесідники мали навіть „сльози в очах", таку резолюцію: „Зібрані в дни 14. мая ц. р. в салі повітової ради в воєвудскім місті Станиславові репрезентанти (?) міст і місточок всходней Малопольскі, протестують як найенергічнійше проти розпорядження центральних властей, яке змагає до звинення повітових судів і скарбових кас в місцевостях, що не є столицями старость, виступають з огірченням проти нечуваного в історії покривдження (?) горожан і проти обнижування культурного, національного і економічного рівеня „кресових" міст, здобуваного потом століть, протестують проти масової переміни „кресових" місточок польського характеру на великі села чисто українського характеру, протестують проти несправедливих змагань до зубожіння міських горожан та проти вкорочування набутих протягом століть горожанських прав, шанованих навіть давними заборчими урядами, протестують проти усування інтелігентного елементу, що в

ИОГАН ГОТЛІБ ФІХТЕ

58)

Промови до німецького народу.

Переклад **М. ЄВШАН.**

(Продовження.)

Те означене виховання, від якого ми надіємося ратунку для німецької нації, ми описали загально в нашій другій та третій промові. Ми означили його як цілковите перетворення людського роду і буде на місці, розпочати від того означення поновний перегляд цілости.

З правила бралося досі змисловий світ за властивий, відповідний, правдивий та дійсно істнуючий світ, його насамперед показувано ученикови; він щойно спонукував його до мислення, а власне передовсім до мислення про той світ і в його услугах. Нове виховання перевертає просто той порядок. Для нього лише той світ, до котрого доходиться думкою, є правдивим та дійсно історичним світом; з ним воно старається познайомити свого ученика зараз, як тільки починає з ним науку. Лише з тим світом воно хоче звязати всю його любов і всі його уподобання; так що лише в тім світі духа родиться в ньому та проявляється життя. Досі переважно жило лише мясо, матерія, природа; завдяки новому вихованню має передовсім, а незабаром і взагалі жити і провадити його дух; має взагалі витворитися сильний та певний дух, про котрий ми передтим говорили, як про одиноку можливу основу добре упорядкованої держави.

При помочі такого виховання дійдемо безперечно до цілі, яку ми собі поперед усього поставили, і від якої вийшли наші промови. Той дух, якого маємо збудити, заключає безпосередно в собі самім вищу любов вітчини, розуміння свого земського життя, як життя вічного, а вітчини як носителя тої вічности, і оскільки він виплеканий серед Німців, любов до німецької вітчини, як одну із своїх конечних складових частей; і з тої любови самі собою виходять хоробрий оборонець вітчини та мирний, законний горожанин. При помочі такого виховання доходимо навіть ще дальше, як до тої найблизчої цілі; як се скрізь буває, де доходиться до великої цілі при помочі основного засобу; цілий чоловік у всіх своїх частях стає досконалим, сам в собі заокругленим, на зовні для всіх своїх цілей в часі та вічности, виправлений в повній удалости. З нашим виличенням для нації та вітчини духова природа нерозривно звязала наше цілковите виличення від всякого лиха, що нас давить.

Тут нам вже не має діла, і ми вже раньше дали йому цілковиту відправу, до тупого здивовання, що ми установлюємо такий світ самої думки, і то установлюємо навіть, як одинокий можливий світ, а навпаки зовсім відкидаємо світ змисловий, а так само до заперечення світ думки або взагалі, або лише можливости, що й більшість великого народа можна з ним познайомити. Хто ще не знає, що існує світ думки, той нехай переконається тимчасом про се деинде, при помочі засобів, які має під рукою, ми не маємо тут часу його про се переконувати; яким одначе способом можна дати його розуміння навіть більшости великого народу, хочемо власне показати.

Отже супроти того, що на основі нашої добре розваженої думки, справи такого нового виховання не можна так брати за сам лише образ, виставлений для вправи бистрого ума, або уміння провадити спори, а навпаки треба його виконати в сю годину та впровадити в життя: то треба нам передовсім подати, від якого в дійсному світі істнуючого вже члена треба розпочати те виконання.

На се питання ми відповідаємо: воно мусить піти за способом научування, який винайшов подав та під власним наглядом розпочав вже щасливо виконувати Іван Гайнріх Песталоцці. Ми хочемо подати глибшу причину нашого рішення і близче його означення.

Ми передусім читали та передумали писання того мужа і виробили собі на їх основі нашу думку про його вмілість научування та виховання; зовсім одначе ми не чули, аби про се писали та подали свою думку всякі учені новинкарскі листки, і аби знов подавали свою думку про думки. Ми зазначуємо се тому, аби кождому, що рівнож хоче мати поняття про той предмет порадити йти тою самою дорогою та зовсім поминути противну дорогу. Так само не хотіли бачити досі що небудь з дійсної практики, зовсім не тому, аби ми зле думали про неї, а тому, що хотіли дійти наперед до сталої та певної думки про правдиву ціль винахідника, від котрої практика часто може остати позаду, а з тої думки виходить сама собою думка про практику та її конечний вислід, без всяких спроб, і ми можемо, маючи вироблену лише ту думку, розуміти правдиво та слушно оцінити практику.

(Продовження буде.)

серцем і мозком „кресових“ міст, корисно впливаючого не тільки на власне середовище, але також на дооколичні села і сільське населення так під моральним (!), економічним і суспільним як і релігійним і національним оглядом в імя добра ойчизни і інтересів жечипосполітої проситься найусильнійше і... тут слідує вичислення влад та інстанцій... щоби в національному і державному інтересі ужили всяких засобів прямуючих до ухилення погубного в наслідках для паньства, бо загрожуючою руїною (?) „кресовим“ містам всходнєй Малопольскі“.

На випадок колиб цей протест не відніс успіху, вирішив зїзд польської „кресової“ бюрократії скликати наглий зїзд до Львова і „з вибраною, обширною делегацією завитати до брам Варшави“...

На всякий випадок станиславівський зїзд може не в одній справі прислужитися як причинок до питання о „польскосці кресуф“...

Польща.

Для піднесення польської валюти...

В своїй соймовій промові на засіданню з дня 19. мая ц. р. сказав між иншими провідник вшехполяків Ґломбіньскі таке: „Головним раком, який точить наші фінанси є недостача відповідної організації в податках, цлах і монополю. Пачкарство і дефравдації є так великі, що держава одержує тільки частину належитости. Ми булиб за монополем, колиб ми вірили, що зможемо положити кінець пачкарству і дефравдаціям“.

На тому засіданню висловився посол Россет:

„Не маю довіря до цифр предложених урядом, бо вони є односторонно оптимістичні“. Думаємо, що для піднесення поваги польської валюти сказано тут досить.

Варт Пац палаца...

З приводу наглого внесення людових послів в справі відомого нападу вшехпольських палкарів на Вітоса в Познані дня 16. ц. м. пише „Жечпосполіта“ між иншим таке: „Було це в соймі дня 4. квітня ц. р. Зле є, коли в уличному натовпі під Тунелем хтось там погрожує п. Вітосови і послам з П. С. Л. а навіть замахується на них пястуком чи палицею, але що сказати, коли на повному засіданню законодатного сойму річипосполитої п. посол Бриль з П. С. Л. валить пястуком в потилицю п. посла Путка...

„Зле є, коли на улиці під Тунелем уличник кидає прозвища послам з П. С. Л, але є гірше, коли на повнім соймі на тім самім засіданню дня 4. квітня п. посол Ковальчук, один з провідників П.С.Л. кидає промовляючому старцеви, голові найвищої контрольної палати огидне прозвище:

„Шпіцель!“

„Зле є, коли під Тунелем якийсь хлопчисько погрожує послам з П. С. Л., але гірше є, коли в повнім соймі тогож дня п. посол Шміґель кличе під адресою соймової правиці:

„Будемо вас різати, як в 46-тім році, тільки виконаємо це з більшою прецизією!“

Одним словом — „яке їхало, таке здибало“.

Не вмів здобути впливу...

Варшавський „Курієр“ доносить: На тлі відмови фінляндським соймом ратифікації т. зв. варшавського договору, який нормує в означених випадках спільне поступовання Польщі і балтійських держав, ходять поголоски, що на становищі польського посла в Гельзінгфорсі зайде зміна. Польські політичні круги думають, що дотеперішний польський посол в Гельзінгфорсі Соколовскі, не вмів здобути там відповідного впливу...

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Конференція в Ґенуї.

Закінчення ґенуенської конференції.

Останнє засідання конференції отворив президент Факта, після чого промовляли Кольрат і італійський міністр торговлі Россі. В своїй промові підчеркнув цей останній брак економічної рівноваги в Европі, і заявив, що протекційна система, яку стараються за всяку ціну удержати, здержує розвиток дрімучих економічних сил Европи. Конечна є економічна солідарність, а поворот до вільної торговлі являється одиноким ратунком для світа.

Промова Ратенауа.

Після Россіого забрав голос д-р Ратенау, котрий заявив, що діло яке зістало довершене в Ґенуї, стрінеться доперва пізнійше з належною оцінкою. Не треба також однак віддаватися фальшивому оптимізмови, бо цей не є оправданий. Дійсного виздоровлення Европи можна надіятися щойно тоді, коли будуть признані певні засади, без яких відбудова Европи являється неможливою. Промовець надмінює, що не хоче переступати границь начеркнених конференцією. Уважає однак конечною річю ствердити, що для нормального економічного розвитку треба ясно висказати і признати чотири слідуючі основні принціпи:

1) Загальні довги кождої держави не можуть бути більші чим її продукційні сили. Під теперішний час є однак инакше. Всі краї є зарівно вірителями як довжниками. Як вірителі не знають, на яку заплату можуть числити, так довжники не знають знов, які зобовязання мають виповняти. Ніякий край не може в таких обставинах відважитися на рішаючий крок. Всі ждуть тільки на один одинокий край, який будучи вірителем не є одночасно довжником і без участи якого являється неможливою відбудова світа. Цей віритель не хоче тепер дати ніяких нових кредитів, а з другої сторони довжники не можуть приймати на себе ніякі нові зобовязання. Такий є теперішний стан світа. Тільки індівідуальна господарка, моглаб може завести світ на дорогу уздоровлення. Тільки ограничення видатків поодиноких держав може спричинити поліпшення.

2) Ніякий віритель не повинен здержувати свойого довжника в заплаті довгів. Та засада відноситься до кождого приватного чоловіка. Кождий приватний довжник має право скинути зі себе тягар догу, як тільки зможе це зробити і віритель мусить бути йому при тім помічним. Цей спосіб поступовання не лучається однак між державами. Довжник в краю котрого не має золота ні в землі ні в касі, може платити тільки товарами. Митові ограничення перешкаджають експортови. Щоби такій державі — довжникови, уможливити сплату його зобовязань, треба полегчити йому вивіз і треба дати спромогу виплатитися у тій формі.

3) Нормальний економічний стан світа можна привернути щойно тоді, коли воскресне нематеріяльна сила, якою є взаїмне довіря. Положення в якім тепер світ находиться, нагадує дуже воєнний стан.

Воєнна пропаґанда оставила ще численні сліди. Публична опінія світа мусить роззброїтися. Головна небезпека, яка тепер загрожує світови не лежить тільки в економічних проявах, але також в політичних і душевних. Збіднілий довжник, не зможе напевно виплатитися, коли грабується йому останню можливість, видістати в світі кредити.

Др. Ратенау обговорює відтак розміри знищення, що його викликала війна і важке економічне положення повоєнної Европи.

Представляє нужду Росії і говорить, що світ зображає тепер страшний вид. З одної сторони безробіття, з другої голод. По однім боці надмір товарів, по другім брак цих товарів. Причиною цеї загальної нужди є брак мира та взаїмного довіря. Механізм світового господарства треба направити. Щоб це осягнути не вистарчить заключення договору між двома народами, як також не вистане заключення договору між більше державами, тут треба співпраці всіх народів разом. Ґенуенська конференція остане все памятною тому, що у перше змагала довести до порозуміння і співпраці всіх народів, а головно наблизити до Европи так тяжко навіщену Росію. Свою промову закінчив Ратенау подякою під адресою Італії, що було принято довгими оплесками.

Чічерін критикує діяльність господарської комісії.

Після Ратенауа промовляв Чічерін. Він заявив, що російська делеґація, беручи загально, годиться з працею конференції, однак не годиться з працею підкомісії. Ця підкомісія не зрозуміла російських потреб і не вміла їх відповідно оцінити.

Конференція не признала 8-годинного дня праці як рівнож не взяла під увагу домагань російських робітничих стоваришень. Також вашінґтонські рішення мусіли чекати на їх переведення. Конференція не зрозуміла закону хвилі, який домагався миру.

Впрочім однак приймає російська делеґація зроблені предложення.

На промову Чічеріна відповів Кольрат заявляючи, що хоче тільки в кількох словах оборонити працю конференції. Росія дала доказ, що також не зрозуміла ліпше працю конференції. Її безнадійне положення не уповажнює її давати лекції другим державам.

Відтак промовляли: Мотта, який рівнож протестував проти закидів Чічеріна, Сканцер, голяндський делеґат Петен і делеґат литовський Ґальваноускас, котрий атакував Польщу, про що подали ми вже вчера.

Ухвалення ґарантійного пакту.

На запитання Факти, чи російська делеґація приймає ґарантійний пакт, відповів Чічерін, що делеґація зложила вже всі свої застереження в політичній підкомісії так, що пакт з тими застереженнями приймає.

Відтак запитав Факта делеґації, чи приступають до ґарантійного мирового пакту.

Перший відповів на це потакуючо Л. Джордж. До цеї заяви прилучилися з деякими застереженнями анґлійські домінія. Барту заявив, що по думці рішень в Кан, предложить свойому урядови приняття резолюції політичної комісії. Подібну заяву зложили також инші запрошуючі держави. Норвеґія заявила, що виповістьcя пізнійше, бо не брала участи в засіданнях політичної комісії. Польська делеґація старалася ствердити, що ґарантійний пакт не зносить далеко йдучих рішень ризького трактату. Німців не прошено о зложення заяви.

Після того оголосив Факта, що резолюції політичної комісії принято. Полаг внесення, які відносилися до: 1) рішень санітарної конференції в Варшаві, 2) відносно Червоного Хреста.

Оба внесення переказано Союзови Народів. Проти цего протестував Чічерін, жадаючи утворення власних комісій тому, що Росія не належить до Союза Народів. Застереження Чічеріна втягнено до протоколу.

Промова Л. Джорджа.

На вступі Л. Джордж висловив свій подив для італійського народу, як і для діяльности італійського уряду і міста Ґенуї, завдяки якій конференція дала так добрі висліди. Коли я приїхав до Ґенуї — говорив він — ми ждали весни на Рівієрі, одначе натрафили на змінну погоду. Найперше пройшов „трансмонтан“, потім „широкко“. Нині гарна погода товаришить закінченню конференції. Та не це має становити сензацію. Сензацією є реальна праця, доконана конференцією, праця обнята протоколами. Бесідник думає, що постанови конференції стануть не тільки гарною книжкою, бо тим робом збільшили би лише обіг паперів, який так світови долягає, але стануть вони фактом і в результаті мусять перемінитися в гроші.

Коли зважимо що в останніх часах перед конференцією сталося, мусимо сказати, що конференція є великим поступом. Коли би в наших працях хотіли ми журитися тим, що ділялося поза конференцією, то це довело би скоро з Паляцо Реалє до Кампо Санто. Проблємови гляньмо просто в очі. Не осягнули ми стільки, скільки надіялися ці з нас, які були оптимістами, але й не остали по заду, так, як думали песимісти, але наради йшли гладше, ніж це видавалося на вні.

Далі присвятив бесідник кілька уваг меморіялови Росії з 11. мая, на який не дано відповіди.

Бесідник був головним посередником і тому може собі позволити подати Росії кілька дрібних рад. Не знає, як нота вплинула на внутрішну політику Росії — на зовнішну політику вплинула відємно. Росія потребує світа а світ Росії. Але Росія більше потребує Европи, як Европа Росії. Нині міліони в Росії мруть з голоду і Росії муситься прийти з помічю і то в спосіб найбільше приятельський. Позволить собі звернути увагу Росії на те, що Европа може їй уділити помочі лише так, як вона її розуміє. Европа має свої упередження; одним з них є, що купець продаючий товар вірить, що йому за це заплатять коли позичається убогому, то з вірою, що він віддасть, коли спроможеться. Коли хтось вже має довги і хоче ще зичити, то певно не буде Европі грозити, що ніщо їй не зверне, бо в старій Европі не позичається такому, що голосить такий принцип. Мусите нас зрозуміти, які ми є. Такі принципи нам уже вроджені в крови й кости.

В ноті, якою Росія взиває аліянтів уділити їй кредиту, порушено цілий ряд научних доктрин. Може це було й цінне теоретично, але не було дипльоматичне. Мимо цього конче треба уділити великому й шляхотному російському народови помочі. В Кан кинено російському кораблеви линву, не вдалося ще притягнути його до берега, але є надія, що це в короткці наступить. Провізоричний мировий договір слід уважати за великий успіх, бо він є початком тривкого мира. Надіємося, що не знайдуться народи, які би пішли війною на сусідів. Мир іде, народи хочуть мира, вижидають його, схиляючи чола.

Промова Барту.

По Льойд Джорджу говорив Барту. Висказавши подяку Італії за гостинність, сказав, що й він був переконаний про успішність конференції. Побоюваєся, що на кінцевім засіданню відізвуться бесіди, рівно-

значні з зірванням переговорів, та з радістю твердить, що такої бесіди не виголошено. Всі 34 народи, беручі участь в конференції, хотіли осягнення доброї і великої мети. І Франція зробила все, що могла, щоби рішення конференції не остали мертвою буквою.

В довгих переговорах шукала Франція порозуміння з Росією. В останнім часі — сказав Барту — спалено в Петрограді мій портрет. Тішуся одначе, що мимо того, можу як живий чоловік тут говорити і, хоч спалений, зложити зізнання своїх мирних стремлінь. З моїх уст не впаде ні одна напасть. Хто терпить, має право на людську поміч без згляду на свою клясу і віру. Росія терпить і потребує помочі. Франція не забуде помочі, яку давала їй Росія протягом двох літ війни. Франція вірно їй віддячиться.

Обговорюючи слова Ратенава, відносно потреби роззброєння не матеріяльного, але свідомости і настроїв суспільности, заявляє: тішуся, що перед представниками 33 народів, можу сказати, що Франція ніколи не хотіла війни і тепер мріє лише про мир.

Промова Россі.

По промові Кольората говорив італійський міністер фінансів Россі, підчеркуючи велике значіння постанов економічної комісії. Далі говорив про систему охоронного мита, яке відгороджує держави й утруднює торговлю, причинюючися тим до великої шкоди. Держави з сильною валютою осягнули тим лише тимчасові успіхи. Слабші краї обгородилися митами. Конференція в Ґенуї є найсильнійшою маніфестацією міжнародної господарчої солідарности. Конференція дасть початок мирній торговлі. Говорячи про працю, Россі висловив бажання, щоби економічна комісія приступила до постанов міжнародної конференції праці. Охорона праці є найважнійшим завданням всіх демократій, а головно тих, яких еміґрація і іміґрація грає велику ролю. Кінчить мову зазначенням, що прінціпом всіх економічних постанов повинен бути поворот до вільної торговлі, а підставою праці — її моральне і суспільне попертя.

Потім говорили японський делеґат Іші, угорський Бетлєм, болгарський Стамбулійський, дякуючи Італії. В кінці Чічерін попрощався та порушив знову підстави російського меморіялу, висказуючи надію, що на конференції в Газі буде повне рівноуправнення. О год 12·30 в полудне кінцеву промову Де Факти принято оплесками.

Анґлійська преса про значіння конференції.

Про висліди ґенуенської конференції пише „Дейли Кронікл": Конференція не порішила справи сформулювання відносин Росії до инших держав, але посунула її значно вперед. Найважнійше це, що кожда держава була примушена виявити свої цілі і прямовання своєї політики. Це вияснення певно у всіх случаях має велике значіння, а не було би наступило без конференції. „Менчестер Ґвардієн" думає, що ґенуенська конференція приготовила терен майбутнім конференціям і спонукала держави до спільного труду в напрямі осягнення економічної рівноваги.. (ПАТ.).

Відізд делеґацій.

Протягом дня 21. мая відїхали з Ґенуї усі делеґації, за виїмком совітської, з якої виїхали експерти з Літвіновим на чолі.

В Ґенуї осталися ще Чічерін, Красін і Воровский, котрі ведуть дальші переговори в справі італійсько совітського торговельного договору. Висліди цих переговорів мають бути підписані провізорично і увійти в життя після гаґської конференції.

Пригода Чічеріна.

Чічерін видав обід в честь Факти і Сканцера. Коли італійські і совітські делеґати виїхали з готелю „Брістоль", ґрупа італійських комуністів привитала Чічеріна оплесками і окликами „Евіва". З цього приводу повстала на вулиці бійка поміж комуністами і фашістами, підчас якої побито і ранено кільканацять осіб. Чічерін відїхав скоренько самоходом.

Італійці про конференцію.

Італійська соціялістична партія на загал невдоволена з політики італійського уряду на конференції і рішила внести в тій справі інтерпеляцію в парляменті. Соціялісти закидають італійській делеґації брак власної політичної лінії та ляврування поміж політикою Англії і Франції.

Голова комуністичної фракції в італійськім парляменті Бомбачі заявив, що конференція в Ґенуї дала нужденні висліди, чого належить також надіятися від гаґської конференції. Він твердить, що в Ґенуї осягнула всі свої цілі тільки совітська делеґація.

Італійська преса висказується про конференцію на загал із вдоволенням. „Епока" пише, що Анґлія і Італія сповнили своє завдання в европейській політиці, роблячи з конференції одно з найважнійших згромаджень сучасної історії. „Іль Мондо" твердить, що ґенуенська конференція усталила засади, від яких не могтиме вже відступити міжнародна диплоьматія, що дає їй незвичайно велике значіння.

Шевченківські свята.

Рава руська.

Кождого року святкує Рава руська память Шевченка концертом. Зайві тут афішування чи якінебудь оголошення про Шевченківський концерт. Всякий тут, Українець він, чи Поляк, чи Жид знає, що в місяці квітні має бути добірний і вибагливий концерт. Цього року відбувся він 23. квітня.

О год. 8. веч., величезну салю „Сокола" (вміщає 1000 люда) по береги виповнила найріжнороднійша публика. Святочне і горячкове вижидання.

Куртина підноситьтя. Мішаний хор а серед нього наш любий п. І. Гриневецький. На салі святочна тишина, не чуть найменшого шелесту. Вербицького „Заповіт". З бадьорим святочним „Позір", ми пережили хвилину київської Весни з 1918 р., як на Софійській площі проголошено Воскресения України. Ізза смеречини на тлі весняної чудової зелені глядів на всіх безсмертний Тарас і гураґанним визовом кликав: „Вставайте, кайдани порвіте"... Мимохіть кождий відчув брязкіт кайдан і запах крови, — а далі, висхудлі облича зголоднілих, схорованих мешканців, наших найрідніщих, з над Дніпра, а далі-далі пошматовану, скрівавлену нашу Батьківщину..

Проф. Масляк оповідає за Шевченка дуже гарно, хоч трошечки задовго і не для всіх зрозуміло. Далі муж. хор: „Було колись" і деклямація учня ґімн. Романа Білинського: „Іван Підкова" нагороджена бурею оплесків, а відтак на сцені являється постать, знана ширшій нашій публиці, артиста скрипака А. Панькова. Поплили перші звуки „Beriot-a 7 me „Air varié". Замісць повторення, мистець відіграв другу свою точку „Ноктюрн" Шопена. — У п. Панькова слідна не лиш знаменита техніка, але ще більш знаменитий музичальний талант. Здавалося, що він держав в руках не скрипці, а свою вельми шляхотну душу і добував з неї чарівні перлини.

Дальші точки: Січинського „Дніпро реве" на міш. хор і Людкевича: „Косар" на муж. хор, випали дуже гарно.

Велике зацікавлення викликав серед публики опер. співак і проф. Орленко. Голось мельодійний, при цім грімко боєвий і сильний. Техніка знаменита. Я зовсім не добачую пересади в його рухах, а противно вважаю їх вельми гарними і доцільними. Впрочім не вадилоб шан. проф. виявити на естраді трохи покори мистця. П. Орленко з надзвичайним поводженням відспівав Лисенка: „Ще як були ми козаками" і „Буває иноді". На невгасаючі оплески публики, відспівав він: „Христос Воскрес".

Другу деклямацію: „Лічу в неволі", виголосила п. Лещукова. Годиться зазначити, що деклляматорка по мистецьки віддала глубокі, повні скарби, гадки поета, чого доказом довга буря оплесків.

Сензаційною точкою були соля кобзаря-бандуриста Д. Щербини. Співав кобзар при звуках бандури: „Думи мої думи", „Бють пороги", „Дума на смерть Тараса". Як велике було зацікавлення серед публики вказує це, що чотири рази співав „повторення".

Талановита фортепяністка п. Утрисківна в часі концерту проводила фортепяном. — „Думою з Невольника" закінчився концерт.

Любимець міста і повіту діріґент п. І. Гриневецький, перший аранжер і найплоднійший член концертового комітету вложив майже тримісячну цілу свою працю влаштовуючи концерт. Після кождої точки широ-сердечно оплескувала його публика. На кінці концерту піднесено йому китицю живих цвітів серед одушевлення цілої салі. Слід піднести на цім місці жертвенну працю п. інж. Олекси Білинського, що також чимало труду вложив в це свято.

О. Л.

Богданівка.

Дня 21. ц. м. відбувся в читальні „Просвіти" на Богданівці концерт для вшанування Т. Шевченка, Хоча як скромне було се Свято, та випало воно завдяки гурткови людей доброї волі та жертвенної праці гарно і симпатично.

Маленький мішаний хор під управою п. Чайківського проспівав без закиду три пісні; три деклямації двох п. Голданів (батька і сина) та деклямація п. Лемішківної випала без закиду а особливо деклямація п. Лемішківної та маленького хлопчика Голдана викликали одушевлення серед зібраної публики; теж саме було і з пописом дітей тамошної Захоронки, котрі під управою своєї учительки п. Лемішківної проспівали пісні про Кобзаря.

Передне слово виголосив секретар львівської філії „Просвіти" п. Янів. В кінцевій промові візвав голова читальні Всч. о. Гаврилюк до єдности та просвітної праці під прапором, якої повинні статнути всі без огляду на хвилеві особисті непорозуміння, для яких не може бути місця в читальні і які не сміють розбивати читальняного життя.

З нагоди сього Свята зібрано суму мп. 4.502, з чого по половині призначується на фонд „Учітеся" і на фонд „Української дитини". Рухливому Виділови і членам сеї читальні побажатиб тільки й дальших гарних успіхів їх праці на цьому передмістю.

(я)

Совітська Росія.

„Стратеґічний маневр".

Обговорюючи праці останньої сесії В. Ц. И. К. отвореної 12. ц. м. „Правда" м. и. пише:

„Границі наших економічних уступок більш менш усталені. Засадничі пропозиції прийнято. Ленін двократно заявив, що економічні уступки покінчені, яку то заяву потвердив партійний зїзд".

Сесія зайнялася двома проєктами: 1) проєктом права, що управильняє посідання землі по думці засад комуністичного устрою і 2) проєктом закону про засадничі маєткові права. Перший проєкт бере під увагу індівідуалістичний устрій сільського хазяйства, другий дає санкцію в означених розмірах приватному праву власности, якого поворот є неминучий при новій економічній політиці.

Дальше „Правда" підчеркує, що делеґати ВЦИК. не повинні ні на хвилю забувати, що поворот до приватної власности є тільки „стратеґічним маневром" пролєтаріяту, окруженого економічними ворогами. „Нашою метою — пише „Правда" — є визискати всіх і все, щоби уможливити розвиток великого промислу, цієї підстави соціялізму і революційного пролєтаріяту. Нехай наші вороги сміються з нас до часу. Наша сила росте з кождим днем і прийде час, коли й ми будемо здорово сміятися, бо будемо сміятися на кінці".

Залізнодорожна конференція в Москві.

По донесенням латишських газет на залізнодорожній конференції в Москві осягнено порозуміння в тім напрямі, що дня 10. червня відбудеться дальша конференція в Ризі. Ця конференція при участи представників Естонії, Латвії, Литви і сов. Росії займеться установленням безпосередного залізнодорожного получення поміж цими краями.

Дописи з краю.

Купчинці (п. Тернопіль).

Купчинці належать до цих нечисленних сіл Тернопільщини, які не дожидаючи „кращих часів", серед нинішних неприяючих відносин заметушились біля відновлення діяльности своїх культурних інституцій. Віджило кооперативне товариство „Надія", якої майно зараз сягає міліонів; відновлено читальню „Просвіти", якої душею є Тимко Якимишин; оживлено діяльність Аматорського Кружка під проводом Михайла Косара; кружок на протягу цеї зими дав вже шість вистав, а зараз приготовляється до дальших представлень. При читальні хор є під вправною рукою громадського секретаря Іллі Блажкевича; крім співу в церкві, хор брав участь в різдвяній збірці на „Рідну Школу", яка дала доходу 24.000 мп. Зараз хор приготовляється до концерту в честь Тараса Шевченка. Читальня приступає до будови власного дому, маючи запевнену матеріяльну допомогу з боку односельчан з Америки (в місці Лянсінг заклався комітет, в котрого склад входять пп. Пасічник Василь, Стець Павло і Стадник Микола, який і взяв на себе обовязок зорганізувати збірку датків на цю гарну ціль).

Дня 3. мая с. р. відсвятковано „День Свободи". В програму свята, крім церковної части, входили: промова на тему значіння знесення панщини для українського народу, вокальна часть виконана читальняним хором і опісля товариські забави для молоді. В цей день припинено працю і село мало цілком святочний вигляд. В часі обходу зібрано на „Рідну Школу" 18.043 мп. Годиться зазначити, що молодь щиро доложила труду, щоб привести до порядку площу і вулицю знищені війною· площу

„Свободи“ вирівнано і огороджено та обсаджено деревиною, даровано Миколою Гарматієм; капличку „Свободи“ вимащено, вставлено нові двері і вікна, заложено новий пах і нове покриття дахівкою, вартости 15.000 мп., яку великодушно дарував начальник громади Михайло Брода. Матеріял на відновлення каплиці зложено добровільно; усю роботу виконав безінтересовно місцевий столяр Петро Гречаник.

Належить підчеркнути, що громада Купчинці враз з присілком Драгоманівкою, вишколена своїм великим провідником, покійним послом Павлом Думкою, за час війни зробила великий крок вперед, до чого чимало причинилась численна участь молоді в нашій визвольній боротьбі.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

РІЖНІ ВІСТИ.

Заява Л. Джорджа.

Авас доносить з Льондону: Л. Джордж заявив, що безперечно більшість Французів бажає мира. Всі Французи, котрих стрінув, дали йому тесаме запевнення. Л. Джордж вірить теж, що большевики бажають мира, але натрапляють на трудності зі сторони фанатичних екстремістів. Всетаки премієр думає, що зберігаючий інстинкт позволить Москалям побороти розкладові сили.

Поголоска про уступлення Шумського.

Варшавський „Наш Курєр“ нотує поголоску про уступлення представника радянської України Шумського. Це уступлення має бути в звязку з підписанням Шумським в імени української комуністичної партії умови з польською комуністичною партією в справі спільних виступів у Східній Галичині.

Кріваві заворушення в Ірляндії.

Підчас переговорів Колінса і Де Валери в Дебліні, що мали на меті вирівнання ріжниць поміж републиканцями і провізоричним урядом вільної держави Ірляндії, сінфайнери розпочали нову терористичну кампанію. Вони здемолювали в Ульстер усі казарми, знищили залізничні шляхи і ушкодили телеграфічні і телефонічні получення. Один відділ сінфайнерів спалив замок, де мешкав батько президента ульстерського парляменту льорд О'Нейль.

В Бельфасті було за останних 24 годин 5 осіб убитих, 24 ранених, виключно протестантів.

Останні телеграми з Дебліну доносять, що Колінс і Де Валєра порозумілися в справі створення коаліційного ірляндського уряду.

Д-р Бенеш про большевизм.

Премєр Чехословаччини д-р Бенеш в розмові із співробітником „Ню-Йорк Геральд“ заявив: „Совітський режім буде постепенно еволюціонувати на право і приноровиться до західних форм. Одначе у всякім випадку совітський режім не може істнувати довго, навіть у зміненій формі, бо його основи несправедливі й тому, що його ідея державного капіталізму, на основі якої вся загранична торовля має бути сконцентрована в руках державних організацій і кооператив, на мою думку, — нездорова ідея. На мою думку Росія вернеться до певної форми економічного порядку, одначе совітський режім оставить неребачені сліди на системі земельного посідання“.

Новий грецький кабінет.

З Атен доносять: Створено тут коаліційний кабінет, якого президентом став Протопападакіс, міністром для заграничних справ Бальтаці.

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника“! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника“.

ТЕЛЄГРАМИ.

Справа Адрії.

Б і л г о р о д. (ПАТ.) Аг. Аваля. **Мін. загр. справ Нінчіч предложив Раді міністрів пропозиції Л. Джорджа відносно вирівнання ріжниці поглядів між Італією і Югославією в адрійській справі. По думці цих пропозицій мається вибрати мішану комісію для усталення границь Реки. В цій комісії обі держави мали би по трьох представників. Комісія має покінчити свої праці протягом місяця. Реченець можна би продовжити за обосторонним порозумінням. Комісія управнилаби би також і всі инші справи в справі Реки. В справі Задару предкладає Льойд Джордж зарядження, які мають на ціли заосмотровання цього міста в харчі. Між ин. предкладає Льойд Джордж примінення митових полекш, але при рівночасному внеможливленню вивозу до Італії. Повищі пропозиції переслано Пасічеви, який тепер перебуває в купелях. Кабінет підійде, яке становище займе президент міністрів.**

Л. Джордж зложить заяву про генуенську конференцію.

В і д е н ь. (ПАТ). „Н. Фр. Пр.“ доносить з Льондону: Як думають на Давнінг Стріт, Льойд Джордж зложить в четвер в парляменті заяву про генуенську конференцію. Має він представити моменти, котрі уможливили би успіх конференції, при чому не згадуватиме цього всего, що могло би вразити власну любов Франції. Як зачувати, Л. Джордж заакцентує, що конференція вже тому не була даремною, що дала 8-місячний мировий договір, а правдоподібне є, що без цього договору в цьому періоді могли би вибухнути воєнні сутички в східній Европі.

Бельгія і конференція в Газі.

В і д е н ь. (ПАТ.) „Н. фр. Пр“. містить інтервю брюсельського кореспондента „Матен-а“ з Жаспаром про становище Бельгії до проєкту гагської конференції. Жаспар заявив, що Бельгія ніколи не згодиться на стрічу з совітами в Газі, коли вони не приймуть передтим домагань Бельгії в справі визнання приватної власности.

Вбивство болгарського редактора.

Б у д а п е ш т. (ПАТ.) МКБ. одержало від Бол. КБ. таку вістку: Редактора опозиційного часописа і б. дипльоматичного представника Болгарії в Парижі і Стокгольмі Гракова мин. ночі вбито недалеко його мешкання. Убийник утік.

Болгарське заперечення.

С о ф і я. (ПАТ.) БКБ. заперечує урядово тенденційні вісти, поширювані Віднем і Білгородом, а повторювані всею заграничною пресою про революцію в Софії. На всій области Болгарії панує спокій.

Справа ратифікації російсько-шведського договору.

М о с к в а. (ПАТ.) Радіо. Зі Стокгольму доносять, що ратифікаційна комісії шведського парляменту постановила не ратифікувати російсько-шведського договору. В цій справі вискаже оконечно свою думку парлямент.

З театру.

Джером Клапка Джером: МІС ГОБС, комедія на 4 дії. Переклад Мих. Лотоцького.

Комедія Джерома К. Джерома має в собі багато сонішної погоди і безжурности. На перший плян висунені в ній не людські хиби, а комічна пригода в гуртку людей, в якому центральною особою міс Гобс. І тому саме ця комедія викликує сальви щирого сміху. В акції не малу ролю відіграє химерність, американського покрою химерність, qui pro quo, часом шарж, одначе шарж держаний в карбах пристойности: герої-ж молоді джентельмани нового світу, які поруч гумору люблять і поморалізувати. Правда, з поза цих з вервою написаних картин виглядає усміхнене обличчя Джерома Джерома, автора дотепних оповідань*); сміється він, зображуючи гарненьку феміністку міс Гобс, яка дуже легко вилічується зі своєї ненависти до поганого пола. Одначе джентельмен Джером Джером далекий від сатири на фемінізм і його карикатурні вискоки.

Міс Гобс, сирота. Її батько, генерал згинув на війні з Індіянами. Мати померла в кілька тижнів після народин доньки. Вихована міс Гобс в домі тітки (по словам автора „справжнього драгона“), яка поховавши двох мужів, займалася устроюванням всім і вся викладів „про соціяльне питання і подібні речі“. Від тітки навчилася міс Гобс ненавидіти мущин. Свою ненависть старається вона впоїти своїм приятелькам: Бесси, молоденькій жінці Персівела Кінгс'ірла, і міс Мілісент Ферей, нареченій Джорджа Джісепа. Бесси після дрібного непорозуміння покидає чоловіка, міс Мілісент зриває з нареченим. Міс Гобс закладає жіночий клюб. Обі її приятельки — перші члени сього клюбу. В дім Персівела (тут відбувається акція першої дії), саме після відходу жінки, приїзджає його шкільний товариш Уолф Кінгс'ірл. Приїзджає з Далекого Сходу на відпустку. Крім Бесси і Мілісент ніхто з дієвих осіб не знає міс Гобс. Уявляють собі її здливою старою панною.

Тільки Уолф догадується, хто вона. Стрінув її, коли забігла по речі Бесси. Уолф закладається з Персівелем, що протягом місяця поцілує „страшну“ міс Гобс. Друга дія в домі міс Гобс. Вона представилася Уолфови як покоївка. Хоче його скомпромітувати перед Бесси. Переконана, що він муж Бесси, устроює з ним любовну сцену, закликуючи у відповідний момент Бесси і Мілісент, які вже стужилися — перша за чоловіком, друга за нареченим. Вияснюється qui pro quo. Помирюється муж з жінкою, наречена з нареченим. Та Уолф загубив записник, в якому був занотований заклад. Міс Гобс вирішує занести нотес Уолфови на яхт і завстидати його. Уолф використовує момент, щоби дати лекцію неопитній еманципантці і зблизитися до неї. Умовившись з Джорджом і капітаном яхту, задержує міс Гобс у себе в каюті, мовляв — корабель зірвався з припони і в мряці опинився на повнім морю. Бідна міс мусить варити обід свойому ворогови, завивати йому рану на руці. Повстає зацікавлення. Самітна міс бачить, що чорт не такий страшний, як його малювала тітка.

Остання дія. Уолф має вертати на схід. Завдяки зручно заарранжованій розмові Уолфа і міс Гобс вияснюється непорозуміння. Він любить її, вона його. Входить на сцену ціле товариство. Неприятельна мущин заявляє, що на обід не може лишитися, за те запрошує всіх на другий день до Ню-Йорку до умовленого в закладі ресторану. Заплатить Персівел, бо він програв заклад. Цілує Уолфа і відходить.

Дотепний діяльог, несподівані ситуації, велике заклопотання і веселе прояснення нетрагічних конфліктів.

Коли хто хоче відпочити, забути про злободневні турботи і посміятися невимушенним сміхом, нехай зайде до театру на „Міс Гобс“.

Артисти на суботній виставі повною пригорщею користали зі свободи інвенції, яку дає акторам Джером-Джером у своїй комедії. Головно треба це сказати про режисера песи дир. Загарова в ролі бувалця Уолфа, п-ю Стадникову в ролі ображеної неприятельки мущин міс Гобс, п-ню Голіцинську в ролі химерненької Бесси, п-у Н. Рубчаківну в ролі наївної Мілісент, та Крушельницького в чудово схопленій епізодичній ролі льокая Чарлза. Гарні моменти мав Джордж Джісеп п. Бенцаля і Зузанна Ебей (тітка Бесси) п-і Совачевої. Персівел п. Блавацького був свіжим емігрантом з Галичини, який ще не засвоїв собі вповні манєр американського джентельмена.

Звичайно, для повноти насолоди були би потрібні більш підходячі декорації і строї. Та — на жаль — це у нас покищо мусить оставати в сфері побожних бажань.

М. Струтинський.

*) Кілька його гумористичних оповідань переложено на українську мову. Надавані в перших річниках ЛНВ.

НОВИНКИ.

— **П. Т. Залізничники**, які брали векслеві позички в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“ в осени 1919 р. на закупно бульби, зволять найпізнійше до 15. червня 1922 полагодити свої векслі, в противнім разі по тім речинци будуть всі невикуплені векслі заскаржені. — Звертаєся увагу, що за ті позички ручили всі солідарно. Окремих упімнень не висилаєся. Гроші належить вплачувати до каси „Дністра“ *у Львові вул. Руська 20.* в урядових годинах від 9—2. 1—3.

— **„Równi z równymi, wolni z wolnymi“**. В червні 1920 р. відбулися загальні збори товариства слюсарських майстрів, на яких не допущено до управи ані одного Українця, ані Жида, хоч в статуті мали забезпечені рівні права Українці, Поляки і Жиди ще від 1886 р. Потоптано важні постанови статуту, що в управі мусять засідати Українці і Жиди. Вибори переведено відомими виборчими штучками, стягаючи на загальні збори осібняків, що з слюсарством не мали нічого спільного. Проти такого протизаконного і протистатутового поступовання виборчих махерів, внесено протест до львівського магістрату, як до І. адмін. інстанції. Після 20-ти місяців мовчанки прийшла оноді цікава відповідь, в якій пишеться, що „wymienione postanowienie statutu (про пропорціональне заступництво у Виділі товариства по національностям, зглядно віроісповіданням) nie oparte na żadnym przepisie ustawowym, a sprzeczne z zasadniczemi postanowieniami obowiązującej ustawy konstytucyjnej Państwa, jest bez znaczenia prawnego“. Тим самим з користання з горожанських прав і затверджених статутів Українців виняло, але від податків і данин ні. Заохочені магістрацькою інтерпретацією статуту майстри Поляки, постановили зовсім затерти сліди навіть паперової „równości“ і на слідуючих загальних зборах, що відбулися 8 мая 1922, безцеремонно скреслили §. 23 статуту, забезпечуючий права Українців. Коли в дискусії забирали голос Українці і Жиди, то Поляки счиняли такий пекольний крик і верескі, що ніяк не можна було дійти до слова. Це поступовання майстрів Поляків вийде на користь Українців, котрі вже прийшли до переконання, що всякі спільні організації є виключені та що слід приступити до основування окремих українських ремісничих обєднань.

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

Чеська економічна організація.

Хто лише переїде польсько чеську границю, не може опертись враженню, яке насувається на кождім кроці, що находимось в краю з більшим порядком і висшою культурою. Пізнати це найкраще по хліборобстві. Знаменито оброблені поля виглядають як городи. Збіжа, озимини мають гарну краску і ростуть чудесно. Видко, що земля оброблена добре і справлена штучними навозами.

Чеські хлібороби не дуже відчувають економічну крізу наслідком піднесення курсу чеської корони. Вони все мають хліборобські продукти для внутрішньої і зовнішної торговлі в своїх руках. В нутрі краю продають збіже, худобу, молоко, масло і т. п., за границею цукор, солод, цикорію, пиво і подібні промислово-рільничі продукти.

В остатніх часах серед чеських зорганізованих хліборобів замітний великий рух з метою опанування рільничого промислу. Саме тепер викуповують дрібні рільники кілька цукроварень з рук капіталістів, бровари, побудували в Празі власну різню. Хліборобські організації хотять опанувати рільничий промисл, щоб обезпечити рільництво перед економічною крізою. Вони передбачують, що уряд, під натиском консументів, позволить спроваджувати споживчі продукти з країв з низькою валютою і тим способом буде обнижувати ціни харчевих артикулів. Викупляючи промислово-рільничі заведення, чеські хлібороби числять на те, що вивезеним цукром, солодом, пивом, шинками, праським насінням, які продають за границею за високу валюту, вн нагородять собі те, що втратять через зниження цін за продукти на внутрішнім ринку.

Чеські хлібороби зорганізовані в сильнім товаристві під назвою „Ustředni Jednota Hospodařskich Družestv", стов. з обмеженою порукою в Празі. Ця організація має оборотовий капітал в банках поверх на один міліярд чеських кор. Взагалі в Чехах нема промислової ділянки, в якій хлібороби не брали би участи через свої організації. Мають кілька власних могутніх банків, фабрики рільничих машин і знарядів, а навіть фабрику самоходів. Вони є репрезентовані у всіх великих торговельних синдикатах.

Тепер Чехи розпочали енергічну, витревалу і систематичну працю на Словаччині і Підкарпатській Україні з метою піднести хліборобську культуру й вирвати хліборобську людність з кігтів угорських жидів. Післали там найкращих інструкторів з готовим пляном праці. Кождий інструктор знає, від чого зачати і як роботу повести. Нема пустої балаканини і безладдя, є тільки доцільна і систематична праця серед найбільш усвідомлених хліборобів, а від них переходиться на ширші маси.

В чеськім промислі є великий застій і він переходить тяжку крізу. Промисловці набули сирівці за високу валюту, отже дорого; робітники дістають плату при 10 швайцарських сантімах за 1 корону, яку діставали при двох. Курс чеської корони ще не устaлився, постійно йде в гору, наслідком чого годі передвидіти, які конюнктури будуть за місяць. Робітники не хотять нічого й чути про обниження плати. Наслідок є такий, що деякі фабрики закриті, инші працюють з 20 проц. нормальної продукції. Багато робітників без заняття, з чого користає комуністична агітація. Вивіз до держав з низькою валютою зовсім припинився.

Торговля дає собі скорше раду чим промисл. Чехи в торговлі є дуже рухливі, мають широкі пляни і добру торговельну політику. Уряд улекшує їм всякі поважнійші підприємства. Рік тому назад нпр. чеські фірми зорганізували вуглевий синдикат, держачись погляду уряду, що незалежність Чехії є звязана з переняттям в чеські руки торговлі і вуглевого та залізного промислу. Синдикат користується всякою допомогою уряду. Вправді капіталісти берлінські, горішно-шлеські і віденські працюють спільно над поваленням цього синдикату та удержанням гегемонії на середно-европейських вуглевих ринках, одначе Чехи бороняться витревало. Вони мають добрих торговельних комівояжерів, знають добре торговельні конюнктури на всіх середно-европейських ринках і вміють з них користати. Через те їх торговля переходить меншу крізу, чим промисл.

Чехи виявляють взагалі велику самопевність, роботящість і жажду економічної побіди над Німцями. Розуміють добре, що найбільші політичні союзи є свистками паперу, о скільки за ними не стоять союзи економічного життя. Чеські сусіди, Німці, говорять: „Програли ми оружну війну але мусимо виграти війну економічну". А їх ученики, Чехи, відповідають: „Ніколи в світі. Розумною, витревалою і невгаваючою працею забезпечимо собі економічну незалежність".

Чехи числять також на допомогу малої антанти, а навіть на Польщу, як запевнює дописувач „Варш. газети", з якої й беремо отсі його враження з чехословацького економічного життя. Чи хтось, що сам стоїть над пропастю економічної загибелі, годен другому станути в пригоді, инше питання. Ми певні, що Чехи самі дадуть собі раду а їх зразкова економічна організація повинна все притягати до себе увагу слабших економічно народів як цінна наука, якими доногами належить прямувати до економічної і політичної незалежности.

Чехи в Одесі.

В Празі закінчилися переговори між Вукопспілкою і чеською фабрикою Шкода про передачу цему підприємству в експльоатацію одеської фабрики хліборобських машин Гена. Чеська фірма має зреорганізувати фабрику Гена на кооперативній основі і заосмотрити її всім, що потрібна до пущення її в рух. Фабрика Гена буде виробляти всякі хліборобські машини й знаряди; самих лише плугів 40.000 річно.

Чеські гроші.

По звідомленню чеського банку міністерства фінансів, що сповняє ролю державного банку, скількість паперових гроший чеської републики, що находилися дня 7. мая ц. р. в обігу, виносила 9.784,170.210 чеських корон. Інтересно, що ця цифра є низша від допускальної законом і належито обезпеченої суми 10.454,840.000, отже о 670 міліонів чеських корон. То значить розумна державна господарка!

Чеський цукор за границею.

На заграничнім цуковім ринку чеський цукор видержує велику конкуренцію з американським цукром, особливо в державах з високою валютою. Великі партії цукру продано до Австрії і Німеччини. Продаж цукру чехословацьким товариством для вивозу виносить в сучаснім сезоні 275.000 чеських корон.

Транзит на Україну.

Протягом трьох зимових місяців Австрія вивезла транзітом через Польщу на Україну: цукру і какао 1 вагон, плугів 200 штук, паперу до писання 2.200 кг., оліввців 6.800 кг., обуви 357 кг., електричних лямпок 12.400 кг., готових мужеських одягів 3.000 кг. і накривал 300 кг.

Десять банків.

Польське міністерство фінансів припинило видачу дозволів на відкриття нових акційних банків, тому що дотеперішня скількість банків вповні достаточна, щоб заспокоювати кредитові потреби людности.

Курс грошей.

Курси заграничних валют. Львівська неофіціяльна біржа нотувала дня 22. мая американські доляри 4.060—4.070, одинки і двійки 3.960—3.970, канад. доляри 3.960—3.985, одинки і двійки 3.860—3.885, нім. марки 13.35—13.50, сотки 12·00—12·25, дрібні 12.50—12·75, леі 27.00—28·00, дрібні 26·00—27·00, чеські корони 76·00—78·00, дрібні 75·00 до 77·—, австрійські тисячки з новійшої емісії 700—750, старшої емісії 2200—2300, сотки новійшої емісії 70·00—75·00, стар. емісії 220·00 — 225·00, 50-коронівки 45·00—140·00, 20-коронівки 20—26, 10-коронівки 10—13, 1-ки і 2-ки 0·50—0·60, рублі 5-сотки 180—225, сотки 220—260, 25-рубл. 110—130, 10-рубл. 19·300—19·700, решта дрібних від 0·80—1.00, думські тис. 35·00—45·00, думські 250-рубл. 20·00 до 40·00, карбованці 1·00—2·80, гривни 4·00—7·80, франц. франки 360—375, фунти штер. 17.000—17.500, шв. франки 750—780. Золото: 20-кор. 15.800—16.000, 20-франківки 15.300—15.500, 20-марківки 16.300—16.500, фунти шт. 14.500—14.600, 10-рубл. 19.800—20.200, дол. 3.750—3.780. Срібло: Австр. корони 280—285, 5-кор. 1450—1480, фльорени 730—750, рублі 1.160—1.180, копійки 4·70—5·80, амер. доляри 2.900—2.950, половинки і чвертки 2.600—2.620, канад. доляри 2.500—2.650, дрібні 2.400—2.420, леі 270 — 275.

— **Польський уряд і доріжня.** Польска скарбово-буджетова комісія прийняла внесок на підвишку почтової оплати о 100 проц. вже від 1. липня б. р. Лівиця а також дехто з правиці польського сойму та й численні голоси польської преси вказують на разячу неконсеквенцію польського уряду, яка проявляється в тій постанові. В Польщі утворено „Надзвичайний Комісаріят для боротьби з доріжнею", який має стояти на принципах стабілізації цін, на непідвисшуванню ніяких оплат ні цін за товари передівсім з боку самого уряду. Тимчасом така почтова підвишка виключає і противорічить тим принципам та впливає деморалізуючо на більших і менших лихварів. Коли Міхальскі — пише польська газета — думає тою підвишкою причинитися до поправи державного буджету й польських фінансів, дуже помиляється. Це викличе зовсім противні наслідки.

— **Трамваєва підвишка.** У Львові наступить незабаром значна підвишка трамваєвої тарифи. Це також „консеквенція" батьків магістрату, які рішали вже по сто разів, „енергічно боротися з доріжнею".

— **В суботу, 27. ц. м.** в театрі премєра „Відьма", романтична опера на 3 дії з прольогом К. Ярославенка, лібретто С. Черкасенка. 1-ша дія в зачарованій корчмі, 2-га дія на галяві перед пеклом, 3-та дія в пеклі — бенкет.

— **Знамениту комедію** англійського письменника Джером К. Джером „Міс Гобс" ставить театр „Бесіди" вдруге у четвер, дня 25. ц. м.

— **Гостра гарматна стрілянина.** Для осторогн прохожих подаємо, що дня 26. і 27. ц. м. (пятниця і субота) від год. 6. рано до 5. попол. відбуватимуться на просторі: Голоско вел., Бруховичі, Гамулець, Грибовичі малі й великі, дорога до Збоїск, Збоїска, а в суботу крім того: Дубляни й гостинець, що йде на полудне, розгалуження доріг Під апустом і Малехів — військові вправи в стрілянню з гармат острими набоями. Другого дня — в суботу — буде гостинець між Грибовичами вел. і Збоїсками замкнений, тому треба буде обїжджати на гостинець через Дубляни до Під запустом — Малехів. Загрожений терен буде обставлений жовнірами.

— **Позів громадяни Личакова!** Загальні Збори читальні „Просвіти" на Личакові відбудуться дня 28. мая ц. р. о 6. годині пополудни в домівці школи кн. Льва при вул. Личаківській ч. 113. Проситься о численну участь. — Виділ.

Тиждень української дитини у Львові і львівськім повіті.

В часі від 21. до 28. мая 1922 р. включно уладжуємо „тиждень української дитини".

Як минулого року, так і сього робили ми заходи о зізволення на публичну збірку. Власти не дали сего року позволення, супроти чого публичної збірки не можемо уладити. Розуміється, що приватні жертви, збірки по церквах є законом дозволені.

Не сумніваємося, що українське громадянство зложить свою жертву, а загальною участю в діточих виставах і фестині дасть доказ, що дорогим йому є клич „українській дитини".

Жертви проситься посилати до тов. „Дністер" у Львові, вул. Руська 20. на книжечку ч. 11.600.

Програма у Львові.

У второк 23. мая о год. 4. по пол. у великій салі тов. ім. Лисенка святочна вистава молоді середних українських шкіл

В четвер, дня 25. мая 1922.

Великий Фестин

на площі „Сокола-Батька" за стрийською рогачкою, а в разі непогоди у великій салі „Народнього Дому" Початок о год. 3. попол.

В програму входять руханкові вправи і співи дітей і молоді, продукції музики, фантова льотерія і товариські забави.

В пятницю 26. мая 1921. о год. 4. попол. у великій салі тов. ім. Лисенка святочне представлення дітей і молоді зі шкіл ім. князя Льва, діточої ім. Грінченка і ім. М. Шашкевича.

В суботу 27. мая 1922. о год. 4. попол. у великій салі „Народнього Дому" вул. Рутовського 22. концерт дітей з захоронок тов. „Українська Захоронка".

Всюди вступ вільний. Добровільні жертви на „тиждень української дитини" приймається з подякою".

Нехай сей тиждень перейде під кличем „Української Дитини".

Львівська філія українського краєвого тов. охорони дітей і опіки над молодю у Львові.

ЖЕРТВИ

Рідна Школа.

Амат. Кр. Глиняни 3315, В. Слободян 1000, Б. Віткевич 350, дир. „Достава" 10.000, чит. „Просвіти"

Островець 7.000, др. В. Маковський 1000, зб. в Борщеві 8000, Х. Приступа зб. Луцьк 5.555, І. і Н. Громницькі 1000, учит. зб. акад. гімн. гол. Львів 8020, питомці української рем. бурси Львів 1120, чит. „Просвіти" Балинці 27.137. Д. Олинець зб. Львів 13.985, учит. зб. українського семн. учит. Львів 9.490 і 9290, гром. Толщів 1500, І. Шевчук зб. 3800 і 10.900, коляда гром. Кругель 6.720, коляда Мішталі-Ярослав 4030, кол. Ставки Ярослав 5344, кол. Колянки-Ярослав 2100, кол. Лежайське-Бліх-Бродовичі-Ярослав 5116, зб. А. Мигаля Львів 22.800, С. Деників на зб. 2169, школа Шашкевича 486, М. Саєвич 100, дир. М. Сабат 2000, зб. Оттинія 4070, В. Адріянович від прив. семн. курсів 1200, др. Куровець 1000, радн. І. Громницький 1000, Д. Олинець зб. Львів 4480, Й. Мійський 1000, зб. Богородчани 4085 і 1000, П. Сірман 800, С. Гайманович 200, Г. Пюрко зб. 1220, Ф. Біляк госп. 2000, С. Яремова зб. 900, М. Ярка зб. 1705, гром. Бережниця 1300, Й. Сароканюк 120, Д. Щербіцький 500, зб. Залісє 3900, зб. гром. Суховоля 8475, о. М. Олексишин 2000, І. Набак зб. 900, 8. пл. плк. в Стрию 926, др. І. Коссак 1000, Сл. „Карпатії" 300.

НАДІСЛАНЕ.

Заява.

Отсим заявляю, що крім імени і Назвиска з Романом Кришталським, котрий студіює на краківськім університеті нічого спільного не маю.

Роман Кришталський (Ігнатів)

1435 1—1 студент прав.

†

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

за бл. п. сотника Гал. Армії

Ананію Степанова

поляг в бою під Журавном 24. мая 1919 р.

відбудеться дня 24. мая в Успенській церкві (вул. Руська) о 9 год. рано.

1423 2—2

ОПОВІСТКИ.

Народний театр Тов. „Українська Бесіда" у Львові, під артистичним проводом Олександра Загарова. Саля Тов. ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 5.

Четвер, 25. мая: другий раз „МІС ГОБС", комедія на 4 дії Джером К. Джером.

Субота, 27. мая: Премєра „ВІДЬМА", романтична опера на 3 дії з прольогом Е. Ярославенка, лібретто С. Черкасенка.

Білети продає раніше „Годна Торговля, а в день вистави від год. 10 до 12 перед пол. і від год. 2 попол. каса театру.

Подяка Гурток полонених УГА. в Тухолі складає сердечну подяку за святочні дари ВП. Жертводавцям з Тернополя за 23.000 Мп, з Перемишля за 11.000 Мп зі Львова (Дм.) за 10 000 Мп. і з Руди сілецької 1500 Мп. — В Тухолі, дня 18. мая 1922. — Мацієвич Манько.

Тов. „Боян" в Золочеві влаштовує в суботу дня 27. мая о год. 8 вечером в сали „Тов. Шашкевича" інавгураційний концерт при ласкавій співучасти артисти-кобзаря з Великої України п. Данила Щербини і артиста-співака п. Миколи Галія, а по концерті вечерниці з танцями. Хтоб через неувагу не одержав запрошення, одержить при касі. — За Виділ д-р Ґерета. 1—1

Товаришів, що в р. 1897 здавали матуру в українській гімназії у Львові повідомляється цею дорогою з причини браку їх адрес, що 25-літний товариський Зїзд відбудеться дня 15. червня ц. р. Зголошення слати на адресу Д-р Юлій Савчак, Львів, Тереси 2 а. — *Д-р Давидяк, інж. Дурбак, Мих. Присташ, Д-р Савчак.* 1429 2—3

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Влодзю! Дай вістку про себе, де живеш і чи здоров. Закордонні часописи проситься о передрук. — Полоничі. Марія. 1394 4—5

Адв. д-р Дмитро Юркевич, Теребовля зволить подати адресу — д-р Дудикевич Калуш. 1440 а) 1—1

Хто знав би що сталося з **Корнилом Чировським,** котрий служив при У. Г. А. зволить ласкаво повідомити о. І. Чировського в Корсові почта Лешнів к. Бродів. Наддніпрянські часописі проситься о передрук. 1438 1—4

Дрібні оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

5.000 Мкп.!

на будову дому „Рідна Школа" в Станиславові зложили дальше по 5.000 мп. і кличуть:

Матковський Зеновій кличе: 1) Оробця в Коршові, 2) Гордійчуківну Марійку в Коршові. Т-во „Сокіл" в Опришівцях кличе: 1) „Сокола Батька" у Львові, 2) „Співацький Гурток" в Микуличах на руки п. Дзівінського Василя. о. Волчук Гнат кличе: 1) о. Присташа Теофіля, 2) о. Косевича Володимира в Богородчанах старих. Кречковський Марійн кличе: 1) Мотюка Денися в Старуні. 2) Весеі Меляду в Порогах. 3) Купчинську Анну в Солотвині. 4) Мойсову Марію в Росільній. 5) Железівську Анну в Станиславові. 6) Наконечну Зофію в Лдзіню п. Рожнітів. Придаткевич Михайло кличе: 1) о. Семена Стецька в Камянках. 2) о. Волод. Чубатого в Глубічку вел. 3) о. Миколу Винницького в Черниховцях. 4) Волод. Ремезу ґеометра в Скалаті. 5) Луку Бурчина проф. у Львові. 6) о. Юліяна Кисілевського в Яргорові. Паньків Дмитро кличе: 1) о. Івана Щербанюка в Букачівцях. 2) о. Івана Теліщука в Потоці.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ПОВІТ. Тов-ва КРЕДИТОВОГО

стов. зареєстр. з обмеж. порукою

в Тернополі

відбудуться в середу дня 7. червня 1922 о год. 11 перед пол., а в случаю браку комплету, того самого дня о годині 12 в полудне в салі Міщанського Братства з слідуючим порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з послідних Зборів.

2) Рахунковий звіт і біланс за 1921 р. і попередні літа.

3) Звіт з контролі Краєвого Союза Ревізійного і справоздання Контрольної Комісії з внеском на уділення абсолюторії за рік 1921 і попередні літа.

4) Розділ білянсового зиску.

5) Вибір членів Надзірної Ради і їх заступників.

6) Внески і запити.

За леґітимацію до участи в Загальних Зборах служить уділова книжочка.

Замкнення рахунків і біланс за 1921 р. і попередні літа можуть члени переглянути в льокалі Т-ва в урядових годинах.

Тернопіль, дня 9. мая 1922.

Д-р В. Вітошинський *О. Постригач*
предсідатель. секретар.

1432 1—3

„Народний Дім" в ТЕРНОПОЛІ

взиває всіх своїх членів, щоби якнайскорше, а найдальше до кінця біжучого року доповнили свої уділи до висоти 1000 мп. (зміна статута на Заг. Зборах 28. IV. 1922) під загрозою вичеркнення з членів кооперативи.

Окремих повідомлень члени не одержать.

При тій нагоді повідомляє, що має на складі для своїх членів всякі рільничі знаряди рільничі по приступних цінах і приймає вкладки до обороту при умовленім опроцентованню.

1444 1—1 *Дирекція.*

Firm. 56/22
Stow. II. 88
Ч. Кооперат. 14

Впис до реєстру Кооператив.

Вписано дня нинішного. Дотеперішне стоваришення: Повітова Спілка для господарства і торговлі, стоваришення зареєстроване з обмеженою порукою в Бродах, зістало змінене на фірму: Повітова Спілка для господарства і торговлі, кооператива з обмеженою порукою в Бродах. Рід і компетенція відвічальности, Понад уділ ще дальшою квотою до десять (10) разової високости деклярованого уділу. Предмет підприємства: 1) Вести для своїх членів продаж артикулів поживи, артикулів першої потреби, неалькогольних напитків, предмет в домашнього і рільного господарства, ремесла і промислу, продуктів господарських, як збіжа, худоби, молока, скіри і уладжування маґазинів цих товарів; 2) перетворювання продуктів своїх членів способом промисловим і фабричним; 3) набування і удержування на складі господарських знарядів і віддавання їх до ужитку в господарстві тільки своїм членам через наєм; 4) купування і арендовання ґрунтів і будинків для спільної господарки і для своїх членів; 5) приймовання замовлень на виконування силами своїх членів робіт будівельних, рільничих, лісових, майстерських, рубання дров, перевозу річей і товарів; 6) приймовання капіталів до обороту за условленим опроцентуванням; 7) уділювання своїм членам позички на піднесення їх господарства і промислу; 8) в цілі розвинення кооперативи і приєднування їй членів, заохочувати до просьвіти і науки, розбуджувати замилування до ощадности і праці та поучувати членів в усяких справах просвітних, культурних і господарських через основування читалень, бібліотек, уладжування публичних лекцій, викладів, спеціяльних курсів, господарських демонстрацій, аматорських продукцій силами своїх членів і при помочі інструкторів та люстраторів. Уділ виносить 1000 Мп а може бути вплачений при принятті члена в половині, решту до кінця ділового року. Заряд складається з 3 директорів і 2 заступців. Директорами вибрані: от. Григорій Микитяк, Йосиф Дутчак, Яків Карчемний а заступниками Стефан Несторович і Гриць Швалюк. Фірму підписує двох членів. В разі перешкоди одного з членів дирекції входить до урядовання цей заступник, котрого Рада Надзірна покличе.

Час істнування на необмежений час.

Письмо до оголошень „Громадський Вістник" у Львові, ринок ч. 10.

Роком обрахунковим є рік календарний.

В Золочеві, дня 1. цвітня 1922.

СУД ОКРУЖНИЙ ЯК ТОРГОВЕЛЬНИЙ.

1446 1—1

Позір Українські Товариства кредитові, всі Стоваришення, Кооперативи, Спілки і т. п., Адвокати, Нотарі, приватні Школи!

Чи вже обезпечили Ви для своїх службовиків на випадок неспосібности до праці або смерти їм зглядно їх рідним пенсію?

Якщо ні, так обезпечіть їх негайно в Пенсійнім Інституті українських приватних урядників у Львові, Домініканська 11, II. 1415 2—3

Маєш одяг? — Ні!

То спілка „ПОЛОТНО“ при вул. Зіморовича ч. 20 має на складі й продає мужеські, першої якости, солідно викінчені по цінах: 20.125, 22.425, 32.200 і 34.500; хлопячі по 15.525; діточі по 4.945, 8.395, 8.510 і 10.925 і раґляни по 25.015 Марок польськ.

Кожда Читальня, кождий хор, — — — кожда школа — — —

повинні мати в себе виданий Вид-ом

„ЧЕРВОНА КАЛИНА“

ВОЄННИЙ СПІВАНИК

„СУРМА“

Він містить 76 пісень, походних, патріотичних і любовних, які зложила й співала Українська Армія. Пісні з нотами: на фортепян, на хор і на один голос. Співаник поикрашує багато малюнків наших найліпших малярів, на яких представлені хвилі слави й трудів нашої геройської Армії. Ціна мп. 500. На опакування і пересилку долучити мп. 50. Адреса для замовлення: Осип НАВРОЦЬКИЙ, Львів, св. Марка 20.

1437 1—3

Суконні і полотняні

ДІТОЧІ УБРАННЯ

в маґазинах мужеської і дитячої конфекції

КЕРНЕР

Львів, вул. Трибунальська 6

До Еміґрантів!

Згідно з приреченням, даним свого часу на стовпцях „Громадського Вістника“ повідомляємо всіх інтересованих, що видача віз пічнеться в американськім конзуляті дня

1. червня ц. р.

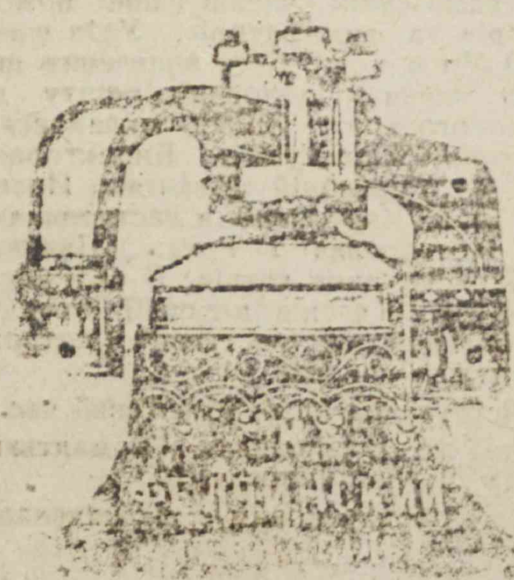
Для осторожности, хотячи безумовно запобігти нараржуванню ся еміґранта на евентуальні без успіху кошти, зазначуємо, що перше одержують віза жінки що їдуть до чоловіків, діти до родичів і родичі до дітей, а в кождім случаю належить перед відїздом до Варшави звернутися по близші інформації до нашого бюра

Лінії Кунард

у Львові, вул. Сикстуська ч. 37

1431 ПРОТИ ГОЛОВНОЇ ПОЧТИ. 1—1

ДЗВОНИ

в найлучшого металю о чистім, звіннім голосі по найдешевшій ціні та з 25-літною ґарантією

можна купити або замовити в Першій українсько-американській лярні і складі дзвонів

К. ФЕЛЬЧИНСЬКОГО

ТЕРНОПІЛЬ, Тарнавського ч. 64.

1411 3—?

Для вертаючого з еміґрації брата кандидата адвокатури з 4 літною передвоєнною практикою, глядаю місця евентуально до самостійного ведення канцелярії. — Д-р Дудикевич, Калуш. 1440б 1—1

Всюди до набуття!

П. Т. Відпродавцям в цілій Польщі достарчує гиґ. ґум „OLLA“ лише:

1086 7—8

„Le Herax“

Львів, вулиця Гетманська ч. 8.

Присилайте передплату!

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від вівтірка дня 23. мая 1922. велику драму непохитної вірности в 5 діях п. з.

„БІЛА РОЖА“

Зворушуюча траґедія жіночого серця.

Збирайте жертви на Рідну Школу.

МАШИНИ ДО ШИТТЯ, ПЛУГИ

1285 4—5

марки „SERVUS“

МОЛОТІЛЬНІ, КЕРАТИ по приступних цінах до набуття

у фірми **Наґлер і Вайсман** Тернопіль Руська 31.

ПОЗІР РЕМІСНИКИ!

1280 6—10

Вже надійшов транспорт знарядів для

Ковалів, Слюсарів і Столярів

інж.

ІВАН А. ШУМАНН

ЛЬВІВ, ПАНСЬКА 23.

---

45 РИНОК 45 РИНОК

КАТОЛИЦЬКА

:: ГУРТІВНЯ ТЕКСТИЛЬНИХ ТОВАРІВ ::

ПРИ ЦЕНТРАЛІ ТОРГОВЕЛЬНИХ АҐЕНТУР НА СХОДІ

— — відкрила детайлічний склеп — —

В РИНКУ Число 45 (РІГ вулиці ҐРОДЗІЦКИХ)

БІЛЯ ТОРГОВЛІ ВП. ШУБУТА

ПОРУЧАЄ:

АНГЛІЙСЬКІ ВОВНИ НА УБРАННЯ І КОСТЮМИ, ЗЕФІРИ НА СОРОЧКИ І БЛЮЗКИ, ОКСФОРДИ. КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ ПОЛОТНА, КОРТИ, ЦАЙГИ І ВСЯКІ БАВОВНЯНІ ВИРОБИ ПО ПРАВДИВО ФАБРИЧНИХ ЦІНАХ.

45 РИНОК 45 РИНОК

КООПЕРАТИВ ДЛЯ ПРОМИСЛУ І ТОРГОВЛІ СКІРОЮ

СТОВАРИШЕННЯ ЗАРЕЄСТРОВАНЕ З ОБМЕЖЕНОЮ ПОРУКОЮ 985 5—11

у Львові, вул. Вірменська ч. 8 (коло „Народного Дому“)

УДІЛ 5.000 МП., ВПИС 100 МП. ВПИСУЙТЕСЯ В ЧЛЕНИ! НАСКЛАДІ ДОБІРНИЙ ТОВАР ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма. В друкарні Спілки „Діло“.